

กิจกรรมทางวาทะระหว่างครูกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่สี่
ในการเรียนการสอนภาษาไทย

นางสาวนิรमान วงศ์ระนชัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรี คำสั่งกรมทบอัสทิต

ภาควิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2527

ISBN 974-563-258-7

010842

11592589

VERBAL INTERACTION BETWEEN MATHAYOM SUKSA FOUR
TEACHERS AND STUDENTS
IN LEARNING-TEACHING THAI LANGUAGE

Miss Niramarn Vongtanachai

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Secondary Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1984

หัวข้อวิทยานิพนธ์

กิจกรรมทางวาทะระหว่างครูกับนักเรียนระดับชั้นมัธยม

ศึกษาปีที่สี่ ในการเรียนการสอนภาษาไทย

โดย

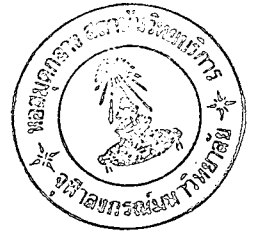
นางสาวนิรมาณ วงศ์ระนชัย

ภาควิชา

มัธยมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยค้ำสตราจารย์ สายใจ อินทร์มพรรย

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....
(รองค้ำสตราจารย์ ดร.สุประดิษฐ์ บุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(ค้ำสตราจารย์ ดร.สุจริต เพ็ชรชอบ)

.....
(ผู้ช่วยค้ำสตราจารย์ สายใจ อินทร์มพรรย)

.....
(ผู้ช่วยค้ำสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา อุทัยรัตน์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์	กิจกรรมทางวาทะระหว่างครูกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่สี่ในการเรียนการสอนภาษาไทย
ชื่อ	นางสาวนิรมาน วงศ์ระชัย
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยคณบดี อาจารย์ สายใจ อินทร์ทรัพย์
ภาควิชา	มัธยมศึกษา
ปีการศึกษา	2526

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์กิจกรรมทางวาทะระหว่างครูกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในการเรียนการสอนภาษาไทย และเปรียบเทียบอัตราส่วนของกิจกรรมทางวาทะระหว่างครูกับนักเรียน

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยครูจำนวน 20 คน และนักเรียน 20 ห้องเรียน จากโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 20 โรงเรียน โดยการสุ่มอย่างง่าย การรวบรวมข้อมูลใช้แบบวิเคราะห์กิจกรรมทางวาทะในการเรียนการสอนของแฟลนเดอร์ส (Flanders' Interaction Analysis Technique - FIAT) และเพิ่มเติมกิจกรรมทางวาทะประเภทของการพูดของนักเรียน 4 ประเภท การวิเคราะห์ข้อมูลทำโดยการหาค่าร้อยละของกิจกรรมทางวาทะแต่ละประเภทที่ปรากฏในการเรียนการสอน เปรียบเทียบอัตราส่วนกิจกรรมทางวาทะระหว่างครูกับนักเรียน

ผลการวิจัยพบว่า

1. กิจกรรมทางวาทะที่ปรากฏในการเรียนการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างครูกับนักเรียน เป็นพฤติกรรมของครูร้อยละ 75.09 และเป็นพฤติกรรมของนักเรียนร้อยละ 16.74 ส่วนการเงียบหรือการสับสนวุ่นวานร้อยละ 8.16

2. กิริยาร่วมทางวาจาที่ปรากฏในการเรียนการสอนมากตามลำดับได้แก่

- 2.1 ครูและนักเรียนใช้เวลาพูดร้อยละ 75.09 และ 16.74 ตามลำดับ
- 2.2 นักเรียนพูดหรือตอบเป็นรายบุคคลและพูดหรือตอบเป็นหมู่พร้อมกัน ร้อยละ 6.36 และ 5.77 ตามลำดับ
- 2.3 นักเรียนอ่านเป็นรายบุคคลและอ่านเป็นหมู่ร้อยละ 0.76 และ 2.93 ตามลำดับ
- 2.4 ครูกระตุ้นและควบคุมพฤติกรรมของนักเรียนร้อยละ 5.87 และ 7.13 ตามลำดับ
- 2.5 นักเรียนใช้เวลาพูดริเริ่ม และใช้เวลาพูดทั้งหมดร้อยละ 0.92 และ 16.74 ตามลำดับ
- 2.6 ครูใช้เวลาบรรยาย และใช้เวลาพูดทั้งหมดร้อยละ 49.07 และ 75.09 ตามลำดับ
- 2.7 ครูใช้อิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลทางตรงร้อยละ 18.89 และ 56.20 ตามลำดับ
- 2.8 ครูใช้เวลาในกรถามนักเรียน และบรรยายเนื้อหาวิชาร้อยละ 13.02 และ 49.07 ตามลำดับ

3. อัตราส่วนของกิริยาร่วมทางวาจาระหว่างครูกับนักเรียน มีดังนี้

- 3.1 อัตราส่วนระหว่างการใช้เวลาพูดของครูกับการใช้เวลาพูดของนักเรียน เท่ากับ 4.49
- 3.2 อัตราส่วนระหว่างการใช้ให้นักเรียนพูดหรือตอบเป็นรายบุคคลกับการให้นักเรียนพูดหรือตอบเป็นหมู่พร้อมกันเท่ากับ 0.52
- 3.3 อัตราส่วนระหว่างการใช้ให้นักเรียนอ่านเป็นรายบุคคลกับการให้นักเรียนอ่านเป็นหมู่เท่ากับ 0.21

- 3.4 อัตราส่วนระหว่างการกระตุ้นกับการควบคุมพฤติกรรมของนักเรียนเท่ากับ 0.45
- 3.5 อัตราส่วนระหว่างการพูดริเริ่มของนักเรียนกับเวลาที่นักเรียนใช้พูดทั้งหมดเท่ากับ 0.05
- 3.6 อัตราส่วนระหว่างการใช้เวลาบรรยายกับการใช้เวลาพูดทั้งหมดของครูเท่ากับ 0.65
- 3.7 อัตราส่วนระหว่างการใช้อธิพลทางอ้อมกับการใช้อธิพลทางตรงของครูเท่ากับ 0.25
- 3.8 อัตราส่วนระหว่างการใช้คำถามของครูกับการใช้เวลาพูดทั้งหมดของครูเท่ากับ 0.17

คุนยวิทยทรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title   Verbal Interaction Between Mathayom Suksa
Four Teachers and Students in Learning
Teaching Thai Language
Name   Miss Niramarn Vongtanachai
Thesis Advisor   Assistant Professor Saijai Indrambarya
Department   Secondary Education
Academic Year   1983

ABSTRACT

The purposes of this research were to study and analyse the verbal interaction between teachers and Mathayom Suksa Four students in teaching-learning Thai language and to compare the percentage of the verbal interaction between teachers and students.

The population samples used in this research consisted of 20 teachers and students in 20 classes from government schools. The data were collected by means of Flanders' Interaction Analysis Technique (FIAT) with four additional verbal interaction of students. This research was computed by means of percentage of each verbal interaction in classroom by comparing the percentage of verbal interaction between teachers and students.

The results of this research were :

1. The verbal interaction in teaching-learning Thai language at M.4 between teachers and students were 75.09%, for that of teachers

and 16.74 % for that of students and 8.16 % for that of silence and confusion.

2. The sequence frequency of verbal interaction were

2.1 The time the teachers and students spent in speaking were 75.09 % and 16.74 %

2.2 The time the students spent in reading individually and in groups were 6.36 % and 5.77 %

2.3 The time the students spent in reading individually and in groups were 0.76 % and 2.93 %

2.4 The time the teachers spent in motivating and controlling the students' between were 5.87 % and 2.93 %

2.5 The time the students spent in initiation and in speaking were 0.92 % and 16.74 %

2.6 The time the teachers spent in lecturing and speaking were 49.07 % and 75.09%

2.7 The time the teachers spent in indirect influence and direct influence were 18.89% and 56.20%

2.8 The time the teachers ask questions and in speaking were 13.02 % and 49.07 %

3. The ratio of teachers' and students' verbal interaction were as follows :

3.1 The ratio of time the teachers and students spent in speaking was 4.49

3.2 The ratio of time the students spent in speaking individually and in groups was 0.52

3.3 The ratio of time the students spent in reading individually and in groups was 0.21

3.4 The ratio of time the teachers spent in motivating and controlling the students' behavior was 0.45

3.5 The ratio of time the students spent in initiation and in speaking was 0.05

3.6 The ratio of time the teachers spent in lecturing and in speaking was 0.65

3.7 The ratio of time the teachers spent in indirect influence and direct influence was 0.25

3.8 The ratio of time the teachers spent in asking questions and in lecturing was 0.17

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ สายใจ อินทรัมย์พรชัย ซึ่งเป็นอาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยที่ได้กรุณาให้กำลังใจ คำแนะนำ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา อุทัยรัตน์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำด้านสถิติ และศาสตราจารย์ ดร.สุจริต เพียรชอบ ได้กรุณาเป็นประธานและให้คำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจาก ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ อาจารย์ และนักเรียนของโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร และผู้วิจัยได้รับทุนช่วยเหลือในการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นจำนวนเงิน 1,000 บาท และการทำวิจัยครั้งนี้จะสำเร็จลุล่วงไปไม่ได้ถ้าปราศจากความช่วยเหลือและให้กำลังใจจากคุณวิลาวัณย์ จำรูญโรจน์ คุณติลก อุเทนุต พี่ เพื่อน น้อง ๆ และนักเรียนโรงเรียนวัดสุทธาวาราม ผู้วิจัยซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่งและขอขอบพระคุณทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้

ที่สุด ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณ คุณแม่ และขอบคุณน้องชวัล นัคนลินี ที่เป็นกำลังใจสำคัญและช่วยให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงด้วยดี

นิรมาน วงศ์ระชัย

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ช
กิตติกรรมประกาศ.....	ญ
รายการตารางประกอบ.....	ฐ
รายการรูปประกอบ.....	ฑ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	6
คำจำกัดความ.....	7
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย.....	11
2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	50
ตัวอย่างประชากร.....	50
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	50
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	55
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	93
สรุปผลการวิจัย.....	94
อภิปรายผล.....	98
ข้อเสนอแนะ.....	104

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	107
ภาคผนวก	118
ประวัติ	129

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
13	แสดงความดีของกิจการร่วมทางเวลาในการเรียนการสอนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี.....	77
14	แสดงความดีของกิจการร่วมทางเวลาในการเรียนการสอนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย	78
15	แสดงความดีของกิจการร่วมทางเวลาในการเรียนการสอนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดสังเวช.....	79
16	แสดงความดีของกิจการร่วมทางเวลาในการเรียนการสอนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย.....	80
17	แสดงความดีของกิจการร่วมทางเวลาในการเรียนการสอนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดราชโอรส	81
18	แสดงความดีของกิจการร่วมทางเวลาในการเรียนการสอนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวชิรธรรมสาริต	82
19	แสดงความดี ของกิจการร่วมทางเวลาในการเรียนการสอนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดสุทธิวาราม	83
20	แสดงความดีของกิจการร่วมทางเวลาในการเรียนการสอนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสตรีวิทยา	84
21	แสดงความดีของกิจการร่วมทางเวลาในการเรียนการสอนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนยานนาวาเวศวิทยาคม	85
22	แสดงความดี ของกิจการร่วมทางเวลาในการเรียนการสอนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนทวิธาภิเชก	86
23	แสดงความดีของกิจการร่วมทางเวลาในการเรียนการสอนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสตรีวัดระฆัง	87

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
24	แสดงความถี่ของกิจกรรมร่วมทางเวลาในการเรียนการสอนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย	88
25	แสดงความถี่ของกิจกรรมร่วมทางเวลาในการเรียนการสอนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา	89
26	แสดงความถี่ของกิจกรรมร่วมทางเวลาในการเรียนการสอนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนนทรีวิทยา	90
27	แสดงความถี่ของกิจกรรมร่วมทางเวลาในการเรียนการสอนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนปทุมคงคา	91
28	แสดงความถี่ของกิจกรรมร่วมทางเวลาในการเรียนการสอนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสตรีมหาพฤฒาราม	92
29	การหาค่าความถี่โดยตรงของการสังเกตโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์ แห่งความถี่ของสล็อต	124
30	การหาค่าความถี่โดยตรงของการสังเกตโดยการหาค่า (P_i) ของแพลนเตอร์ส	126

รายการรูปประกอบ

รูปที่		หน้า
1	การประมาณค่า.....	127
2	การประมาณค่าความเที่ยงตรงของการจำแนกพฤติกรรม.....	128

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย